

42ste Jaarvergadering van den Central-Verein Deutscher Zahnärzte.

De van 3—5 Augustus 1903 te Berlijn gehouden vergadering werd door een driehonderdtal leden en gasten, waaronder uit Oostenrijk-Hongarije, Zwitserland, Rusland, Zweden, Finland, Nederland en Griekenland bijgewoond; zij werd door den Voorzitter, Prof. Miller, geopend met een woord van welkom, waarin hij van den vooruitgang der tandheelkunde in Duitschland gedurende het laatste jaar gewaagde en zijn voldoening te kennen gaf, dat eindelijk voor alle studenten in de tandheelkunde het eindexamen gymnasium verplichtend was gesteld, dat waarschijnlijk binnenkort analoog de „ärztliche Fortbildungskurse", ook voor tandartsen een half jaar praktiseeren bij een tandarts voor het examen geeischt zou worden, en dat, dank zij vooral de belangstelling van Geheimrath Kirchner van het Kultusministerie, een uitstekend onderwijs in de hygiene der tanden op alle scholen zou ingevoerd worden. Met voldoening wees hij ook op den vooruitgang van den Central-Verein Deutscher Zahnärzte, die met zijn half duizend leden thans de belangrijkste tandheelkundige vereeniging van het vaste land van Europa genoemd mag worden.

Trauner, Weenen, sprak over de ontwikkeling der Dermoid-Kysten, en vertoonde een preparaat uit een hoofd-groote ovarialkyste van een 49-jarige vrouw, waarin behalve een colestearine-houdende vloeistof en haren, een stuk been met twee reeksen van tanden werd gevonden, in het geheel 23 stuks, melktanden zoowel als blijvenden, echter alleen kiezen, de tusschenkaak en de snijtanden ontbraken.

Nog een paar tanddragende beenstukken uit ovarialkysten werden vertoond; bij enkele tanden ontbrak het email. Trauner schrijft het ontstaan van deze kysten toe aan de bevruchting van niet volkomen rijpe eieren.

Referent hield eene voordracht: Gebiss- und Gesundheitschronik.

Röse, Dresden gaf de verdere geschiedenis en de resultaten van zijn onderzoeken der gebitten, vooral van dienstplichtigen, hij vond 5,9 % der gebitten gezond, 26 % aller onderzochte tanden ziek of verloren. Schoolkinderen met slechte gebitten bleken gemiddeld 5 cm. kleiner en 5 pond lichter te zijn dan kinderen met goede gebitten. De dienstplichtigen hadden over het algemeen iets betere tanden dan de om gezondheidsredenen van den militairen dienst vrijgestelden. Bij de militairen hadden personen met gezonde tanden een grooter lichaamsgewicht en sterkere ademhalingsorganen dan dezulken met zieke tanden.

Landgraf, Budapest hield uitgebreide beschouwingen over de alveolaarpyorrhoe, wier ontstaan hij wijt aan de infectieuze eigenschappen van de aan den tandhals vastklevende, rottende materia alba. De infectieuze prikkel zou den vasten circulairrand van fibrillair bindweefsel aan den tandhals langzamerhand vernietigen, en vervolgens zijn noodlottigen invloed op het wortelvlies uitbreiden; de serumineuze subgingivale tandsteen zou secundair uit de pus ontstaan,

maar tevens door mechanischen prikkel het proces bespoedigen.

De stagneerende marginale detritus zou vooral 's morgens zeer virulent zijn. Een zeer chronische gingivitis is het eerste stadium der alveolaar-pyorrhoe, bitanomalien zijn van secundaire aard.

Heidecke, Görlitz beveelt voor genezing van alveolaar-pyorrhoe aan, om van uit de tandvleeschzakken met een Pravaz' spuit met groote canule een subcutane injectie te maken in het periodonte weefsel, met 0.2 gram van een emulsie van

Jodoform. sublimiss,	5,0
Mucil. gum. arab.	2,5
Glycerine	8,5
Aq. dest.	50,0

in den beginne om de twee dagen, later eenmaal per week, tot de genezing.

Gerhardt, Leipzig, toonde holle obturatoren voor palatum fissum, die uit zachte kaoutschuk gemaakt zijn en opgeblazen en dichtgebonden worden. Zij worden naar een houten model door een kaoutschukfabrikant voor $\frac{1}{2}$ tot 1 Mark per stuk gemaakt en moeten om de 6 weken door nieuwen worden vervangen. Zij zijn zeer licht en voegen zich naar alle bewegingen van de zachte deelen, zonder te prikkelen.

Warnekros verklaart onder toestemming van Miller en Röse, dat dergelijke obturatoren gauw smerig worden en de defecten grooter maken. Hij beveelt harde obturatoren aan, kleiner dan het defect. Bij het gebruik wordt door de spieren van de gehemeltebogen en van de pharinxwand, die naar voren uitpuilt, de aansluiting verkregen, terwijl door langdurige oefening van de betrokken spieren

de obturator ieder jaar wat kleiner gemaakt kan worden en in enkele gevallen ten slotte zelfs geheel kan vervallen, doordat de twee zijden van het palatum fissum elkander en de pharinxwand kunnen aanraken.

Iessen, Straatsburg, spreekt over de tandheelkundige kliniek voor schoolkinderen te Straatsburg. Dit is tot dusverre wel de eenige stad in Duitschland met schooltandartsen. Er zijn reeds meer dan 16,000 kinderen onderzocht, thans is het periodiek onderzoek verplichtend. De gemeente heeft voor 2500 Mark inrichtingskosten een kliniek opgericht, die 750 Mark p. a. onderhoud kost. Een assistent ontvangt 2000 Mark salaris, terwijl de directeur zijn werk gratis geeft. Alle onbemiddelde schoolkinderen worden gratis conservatief behandeld; zij ontvangen na de behandeling een geïllustreerde lijst, met mondhygiënische voorschriften. Dezulken zijn ook in de leesboeken der scholen opgenomen.

Schröder, Greifswald vertoont lichtbeelden en spreekt over prognathisme en over herstel van defecten van het gelaat.

Port, München bericht over de voorbereidende stappen tot het uitgeven van een index litteraturae. Er wordt een index van de tandheelkundige litteratuur in de Deutsche taal voorbereid, loopende tot 1902, met 4500 „Schlagwörter,” waarachter cijfers komen te staan, die kloppen met de cijfers, onder welke de verschillende werken, referaten, enz. zijn gerangschikt. Voorts zal er telken jare een index van de verschenen tandheelkundige en van de medische litteratuur, voor zoover zij op ons vak betrekking heeft, worden uitgegeven. Voor allen, die op tandheelkundig gebied wetenschappelijk willen werken, belooft de index van ontzaggelijk belang te zijn.

Lipschitz, Berlijn, geeft verslag van de narkosen-statistiek van den Central-Verein, waaruit blijkt dat chloro-

form nog steeds eene hoofdrol speelt, terwijl het gebruik van broomaethyl toe,- van stikstofoxydule afneemt.

Prof. Miller, demonstreerde een toestel om instrumenten met formalin-pastilles te steriliseeren, en deelde voorts het resultaat van zijne verdere onderzoekingen omtrent de relatieve immuniteit in de mondholte mede. Nadat reeds door vroegere proeven was vastgesteld, dat het speeksel in 't geheel geen antiseptische werking bezit, bleek uit nieuwe onderzoekingen met gedefibrineerd konijnenbloed, dat het speeksel ook geen haemolytische werking bezit, althans niet meer dan gewoon water, dat er dus geen anti-toxinen in aanwezig zijn. Wel bleek het speeksel de phagocytose te begunstigen, iedere extractiewond zit vol van phagocyten met soms 75—100 bacterien in een cel.

Sterk slijmhoudend speeksel disponeert niet meer voor caries dan dun speeksel, wel wordt door een groot gehalte van slijm de reiniging bemoeilijkt.

Glycogen bleek in het speeksel niet aanwezig te zijn in eenige hoeveelheid, die van invloed kan zijn.

De hoeveelheid van het speeksel is in zooverre van belang, als in een gedurig zeer drooge mondholte de spijsresten niet gauw weggespoeld en de aanwezige zuren niet verdund worden.

Er komen dus voor de praedispositie voornamelijk in aanmerking de vorm der tanden, die de retentie van spijsresten kan begunstigen; de qualiteit van de spijzen, in zooverre als gekookte koolhydraten gemakkelijker gisten dan ruwe, en als kleverige spijzen zich bijzonder gemakkelijk vastzetten, vooral zacht tarwebrood; voorts de tijd die aan de spijsresten wordt gelaten, om ongestoord tusschen de tanden te gisten, bijv. 's nachts.

In hoeverre de qualiteit van de tanden zelf in aanmerking komt, is nog niet uitgemaakt.

Miller maakte coupes van 0.9 mM. van hard en van zacht ivoor, van walros en van portwaaltanden, en onderzocht het specifiek gewicht, het aschgehalte en de tijd die verstreek, tot de coupes doorsneden waren door een met speeksel bevochtigd watten draadje; de resultaten waren:

	specif. gewicht	aschgehalte	tijd.
Hard ivoor	1.76	63.4 ‰	96 uren.
Zacht ivoor	1.76	61.2 „	65 „
Walros	1.92	66.8 „	130 „
Portwaal	2.08	72.7 „	336 „

Deze onderzoekingen worden voortgezet met menselijke tanden, Miller is dankbaar voor toezending van geëxtraheerde gezonde tanden uit gebitten met immuniteit en uit gebitten met sterke dispositie voor caries.

Schäffer-Stuckert, Frankfurt a Main, beveelt voor locale anaesthesie een mengsel van adrenalin en verbeterd anesthesin aan, en ook een combinatie van adrenalin en cocain, waarin van het laatste 1 ‰, van het eerste 1 op 10,000 genomen wordt, opgelost in physiologische keukenzout-oplossing. Het adrenalin, dat in sterkere concentratie toxisch werkt, heeft geen anaesthiseerende werking, maar belet door de locale anaemie een opname van het anaestheticum in de circulatie, de locale werking kan dus meer tot haar recht komen. De inspuiting moet niet in de tandvleschwang slijmvliesplooi, maar alleen in het tandvlesch geschieden, beginnende langs den tandhals, en men moet het middel 10 minuten laten inwerken, alvorens te extraheeren.

De gehouden demonstraties leenen zich niet tot een referaat. De regeling was slecht.

Van de huishoudelijke vergadering verdient melding, dat Prof. Hesse en Geheimrat Kirchner tot eereleden werden benoemd, dat de Central Verein den uittegeven

index financieel zal steunen, en dat in het vervolg voor voldoende kennisgeving van het op de jaarvergadering verhandelde aan de groote dagbladen zal zorg worden gedragen. Voorts besloot de Central Verein, de algemeene invoering van Witthaus Gebiss-Chronik aan te bevelen. De volgende vergadering zal te Straatsburg plaats hebben.

Van de genoegens zij de feestelijke ontvangst bij Kroll, een commers en een diner met bal in de burgt van de Schlaraffia Berolina, en een uitstapje per stoomboot naar de abtei-Treptow genoemd.

C. WITTHAUS.
